

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Metsomäki, S. 2019. Vankilassa syntyi uusi tapa lukea. Epari 30.10.2019, 15

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Vankilassa syntyi uusi tapa lukea

Kuulin, että vain 30 prosenttia suomalaisvanhemmista lukee säännöllisesti lapsilleen. Ei toki ole yllätys, että perinteisten kirjojen lukeminen on vähentynyt kaiken ikäisillä nykyisellä digitalisaation aikakaudella, mutta silti näin alhainen luku yllätti.

Yhdessä lukeminen jättää vahvan muistijäljen joka kantaa aikuisuuteen asti. Väitän, että myös yhdessä lukemisen ansiosta opin lukemaan jo kuusivuotiaana ennen kouluun menoa. Esikoiselleni luin hänen omasta tahdostaan kirjoja iltaisin vielä silloinkin, kun hän jo osasi itse lukea. Iltaisin yhdessä lukeminen oli oiva keino rauhoittua päivän touhujen jälkeen unten maille. Yhdessä lukeminen on myös tehokas keino siirtää lukemisen perinnettä eteenpäin seuraavallekin sukupolvelle.

Nykyisin on olemassa yhä kasvava nuorten aikuisten ryhmä, jolle lukeminen ei ole luontaista eikä motivaatiota siihen ole juuri lainkaan. Lukemiselle voivat olla esteenä erilaiset oppimis- tai lukihäiriöt tai ihan vain se, ettei ole löytynyt tarpeeksi kiinnosta-

vaa luettavaa.

Aivan uusi ja olosuhteiden pakosta innovatiivinenkin lapsille lukemisen muoto on keksitty vankilakirjastotyössä. Vierailin Turun Kirjamessuilla, jossa vuosittainen Celia-palkinto myönnettiin tänä vuonna vankiloiden ja kirjastojen väliselle yhteistyölle.

Suomessa olevista vangeista 54 prosenttia on 16-35-vuotiaita. Osalla on jo lapsia ja luonnollisesti vanhemman vankila-aikana tapaamiset ovat harvassa ja lapsi saattaa ikävöidä vanhempaansa.

Vankilakirjastotyössä on kehitetty tapa, jolla vankilassa istuva vanhempi voi osallistua lapsen elämään konkreettisesti. Vanki saa luettavakseen lasten kirjan, tämä ääneen lu-

keminen videoidaan ja tallennetaan muistitikulle. Muistitiku ja luettu kirja toimitetaan kotiin vangin lapselle, joka voi näin kuunnella ja katsella ääneen lukemista samalla kun selailee samaa kirjaa omassa kädessään.

Vangeille kynnyks ääneen lukemiseen saattaa olla suuri jo siitäkin syystä, että kaikki vangit eivät osaa lukea tai lukutaito on heikko. Silloin lukemista harjoitellaan ensin kirjastonhoitajan kanssa. Joissain tapauksissa kirjan voi vaikka laulaa ellei ääneen lukeminen onnistu. Eräs miesvanki kertoi, että hänelle ääneen lukemisella on suuri merkitys, sillä se on hänelle keino olla läsnä lapsen elämässä edes jotenkin. Vastakkainasettelua digitaalisten välineiden ja perinteisen kirjan välillä ei tarvita, molemmilla on tärkeä sijansa. Mahtavaa, että digitaalisia välineitä pystytään yhdistämään perinteiseen kirjaan näin liikuttavalla ja konkreettisella tavalla.

Satu Metsomäki

SeAMK, Lukemattomat mahdollisuudet -hanke